

Diep zit Jozef in de put

Wednesday 15 February 2012

Diep zit Jozef in de put

"Es wird regiert" zijn de laatste woorden die Karl Barth geschreven heeft. Wij durven soms te zingen "Zo zal Hij alles maken, dat ge u verwonderen moet." Niet zelden hoor ik in het pastoraat gemeenteleden zeggen, dat God hun leven geleid heeft. Sommige mensen doen daar meewarig over. God wordt in onze cultuur buiten haakjes gebracht. Hij is niet betrokken bij wat er gebeurt. En als het wel zo is, loopt het Hem uit de hand. Hij maakt er een rommeltje van. De mens is autonoom! Soms wordt er een karikatuur van gemaakt. Alsof God voor een gigantisch schaakbord zit en met de stukken schuift. Maar zo is het natuurlijk niet. Die "stukken" zijn levende mensen en maken soms rare paardensprongen. Het is niet zo, dat de geschiedenis het eindproduct is van 100% Godswerk en 0% mensenwerk. Ook is het niet omgekeerd. Ook is het niet fifty-fifty. God is aan het werk voor 100% en wij zijn ook aan het werk voor 100%. Begrijpt u dat? Ik niet! Maar ik geloof het wel. Denk niet, dat dit een woordenspelletje is. Het is puur geloof. Denk ook niet dat dit iets is voor achterlijke mensen, die niet met hun tijd zijn meegegaan. De procesfilosoof Alfred North Whitehead, een van de meest vooraanstaande denkers uit de moderniteit, heeft een prachtig concept van deze synergie tussen God en mens geleverd. In Genesis 37-50 vinden we de Jozef-novelle. Het is een ongeëvenaard mooi verhaal waar films en romans over gemaakt zijn. De titel van één van de commentaren luidt "De Regisseur, de spelers en het grote spel". Een vondst. Het laat zien dat God op het wereldtoneel de supervisie heeft. Wij moeten het echter wel realiseren. Anders gebeurt er niets. De commentator heeft dit niet in het verhaal ingelezen. We lezen het bijna letterlijk aan het eind van de novelle. Genesis 50:20. Jozef zegt tegen zijn broers dat ze hem verloochend en verkocht hebben. Maar langs die weg kwam hij in Egypte. En daar kan hij als onderkoning nu zijn familie het leven redden door ze van koren te voorzien. Dat is Gods hand in de geschiedenis. Is het écht Jozef zelf geweest, die dat gezegd heeft, of heeft de redactor van het verhaal het hem in de mond gelegd? Dat is niet belangrijk. Het is Bijbels getuigenis. God is erbij betrokken. Hij spreekt het laatste woord. Jozef is een beeld van de komende Christus. Ook Jezus werd door zijn broeders verkocht en zat diep in de put. Toch werd hij (onder)Koning... en heeft zijn volk gered. Dat is Gods hand in de geschiedenis. Dat is het grote spel. Es wird regiert!